

Ungas organisering

Resultat och effekter 2017

Ungas organisering

Resultat och effekter 2017

Förord

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor lämnar statsbidrag till ideella organisationer och stiftelser. Rapporten *Ungas organisering - Resultat och effekter 2017* ger en bild av vilka resultat och effekter som bidragen har fått i förhållande till sina syften. Vi redovisar i den här rapporten hur bidraget för att stödja ungas organisering har använts och om dess effekter.

Sammanställningen visar att effekterna som organisationerna rapporterat in till myndigheten ligger i linje med bidragens syften.

Det är viktigt att tydliggöra de resultat och effekter som de bidrar till. Vår förhoppning är att vår årliga rapport ska fungera som ett beslutsunderlag till regeringen om hur bidragen ska utvecklas och följas upp samt vilken nytta de genererar. Den kan även vara intressant för andra. Rapporten är därför utformad så att alla ska kunna bilda sig en uppfattning om och inspireras av vad de olika statliga stöden kan användas till.

Vi har för det här året gjort en mer fylligare återrapportering i jämförelse med tidigare år, med en förhoppning om att ge en bättre bild av vilka bidrag som har slutrapporterats och godkänts under 2016 och hur de har använts för att nå syftet med bidraget.

Lena Nyberg, generaldirektör
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

Innehåll

Förord	2
Innehåll	3
1 Inledning	5
Regeringens uppdrag.....	5
Tidigare rapporter	5
Underlag till rapporten	6
Projekt som ingår i återrapporteringen.....	6
2 Genomförande	10
Målgrupper.....	10
Geografisk spridning.....	11
Så användes pengarna	11
Aktiviteter och metoder	13
3 Huvudsakliga resultat	14
Uppnådda resultat och effekter	14
Framgångsfaktorer	15
Lärdomar och utmaningar	15
Hur projekten fortsätter och erfarenheter sprids vidare	16
Projektexempel.....	17
4 Samlad bedömning av bidragets effekter	19
Samlade resultat	19
MUCFs bedömning och förslag.....	19
5 Referenser	21

1 Inledning

Regeringens uppdrag

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor fördelar bidrag enligt förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer.

Syftet med statsbidraget är:

”... att stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället.

(SFS 2011:65, 3 §)

Projektbidrag får lämnas till ideella föreningar för projekt på lokal nivå under högst tre bidragsår. Projektbidraget får inte användas för administrativa kostnader i organisationens eller medlemsföreningarnas ordinarie verksamhet. Projektbidrag får lämnas till en organisation även om den inte är en barn- och ungdomsorganisation. I Regleringsbrev för budgetåret 2017 avseende Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor regleras också att stödet även ska fördelas till nya organisationer och verksamhetsformer inom barn- och ungdomsorganisationer på riks- eller lokal nivå och som inte uppfyller de villkor som gäller för statsbidrag från statliga bidragsgivare, fonder och stiftelser. För myndighetens återrapportering gäller att senast den 1 juni varje år till regeringen lämna en sammanfattande redogörelse för vad bidragen har använts till. Om möjligt ska myndigheten också redovisa bidragens effekter i förhållande till syftet med det statliga stödet enligt denna förordning. Den här rapporten är myndighetens återrapportering.

Tidigare rapporter

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har återrapporterat resultat av ungas självständiga organisering och inflytande i samhället sedan 2009. I den första rapporten från 2009, *Konsekvenser, resultat och effekter av Ungdomsstyrelsens bidragsgivning till ideella organisationer* (Ungdomsstyrelsen 2009), utredde myndigheten vilka förutsättningar som fanns och vilka tillvägagångssätt för återkommande uppföljningar och rapporteringar av bidragsgivningen som var möjliga. Rapporten innehöll en kunskapsöversikt om vilka metoder som finns för att mäta resultat och effekter av statliga bidrag (Amnå, Danielsson & Zetterberg 2009). I den pekade författarna på möjligheten att uppskatta resultat och effekter av bidrag på olika nivåer: individ, organisation, stat och samhälle. Med utgångspunkt i forskarnas analyser valde myndigheten att beskriva effekterna som *interna* eller *externa*. Vi kompletterade också med en nivå där systemberoende effekter av bidragsgivningen kunde analyseras (Ungdomsstyrelsen 2009).

Amnå et al. konstaterar att utvärderingar om resultat och effekter förutsätter att det finns preciserade och mätbara mål, vilket saknas för statsbidragen. I de efterföljande återrapporteringarna har myndigheten provat olika vägar för att ge en så bra bild av bidragsgivningens resultat och effekter som möjligt. Samtidigt har ett utvecklingsarbete skett parallellt för att systematisera insamlingen av uppgifter. I 2015 års rapportering använde vi oss bland annat av en ny mall för uppföljning av projektbidrag med kategorier för vilka aktiviteter som genomförts under projektiden, det vill säga hur pengarna använts, respektive vilka resultat projekten gett. De här kategorierna använder vi oss också av i årets rapport.

Underlag till rapporten

Projektexemplen och redogörelserna för vad projektbidragen har använts till samt vad de har gett för effekter bygger på de projektredovisningar som kom in till myndigheten 2016. Redovisningarna handlar om projekt som beviljades medel 2014 eller 2015. Organisationerna har beskrivit till vilka områden pengarna har gått samt vilka resultat och effekter de har sett. De har fått kryssa för genomförda aktiviteter samt rangordna uppnådda resultat. Utifrån deras svar har vi valt att beskriva de vanligaste resultaten och effekterna med projektexempel.

Vi vill understryka att vår redogörelse av bidragens användning och effekter enbart bygger på rapporteringar och uppskattningar från organisationerna. Organisationernas subjektivitet bör problematiseras, framför allt när det gäller deras svar på frågor som handlar om vilka resultat och effekter deras verksamhet har haft.

Projekt som ingår i åiterrapporteringen

Projekt som beviljas stöd ska skilja sig från organisationens ordinarie verksamhet och ha tydliga kopplingar mellan syfte, mål, metoder och aktiviteter i projekten. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor kan bevilja bidrag för projekt under ett år i taget. De projekt som ingår i denna åiterrapportering är projekt som sökte och beviljades bidrag under år 2014 eller 2015 men som alla har slutrapporterat sin verksamhet och fått sin slutrapport godkänd under 2016.

Tabell 1.1 Projekt som ingår i återrapporteringen, utbetalt belopp i kronor

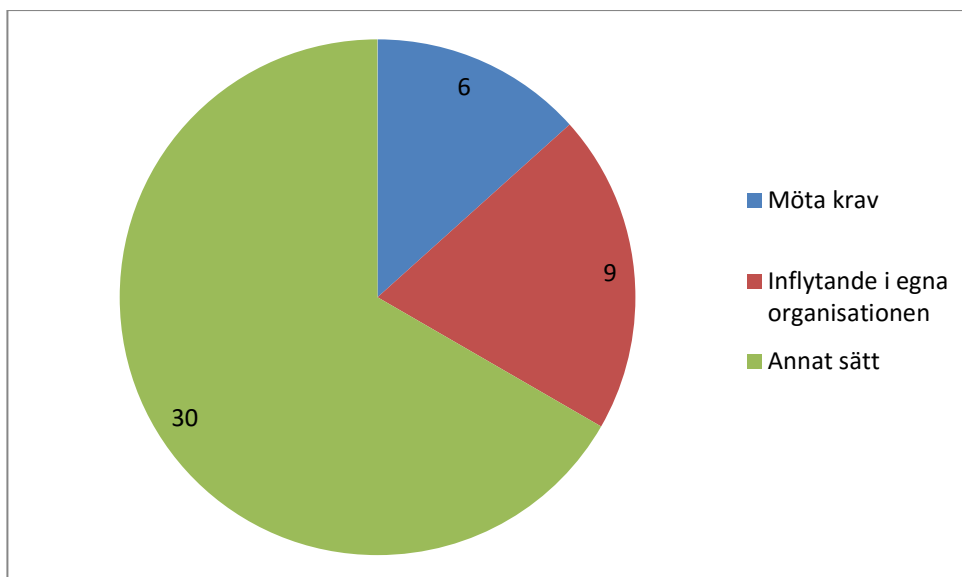
Projekt 2014	Organisation	Ort*	Belopp
Tjejer i Förening år 1	ABF Malmö	Malmö	495000
UNG I SMÅLAND år 1 av 2	ABF Södra Småland	Växjö	182000
Ungdomsinflytande nu! år 3 av 3	Amatörkulturens samrådsgrupp	Stockholm	499000
Nytänk till Fler år 3 av 3	Bidra Ideell Förening	Vuollerim	415000
"Från Barn till Ungdom och tvärtom" år 1 av 1	Dialogen Resurscentrum för kvinnor Haninge	Haninge	441000
ELSA Swedens gemensamma medlemsregister år 1 av 1	ELSA Sweden	Uppsala	28338
Familjehemsmöten Sverige år 1 av 3	Familjehemsmöten	Kumla	500000
Engagera Alby - år 3 av 3	Fanzingo	Botkyrka	435000
Passion & Inkludering - Projekt Pi år 2 av 3	Fritidsforum	Stockholm	484800
Hassela Ungdomsrörelse H.U.R år 2 av 3	Förbundet Hassela Solidaritet	Malmö	660000
Ung-Hiv år 3 av 3	Hiv-Sverige	Stockholm	895370
Move It år 1 av 3	IM Individuell Människohjälp	Stockholm	562850
S.A.Y [säj] stories - art – you år 2 av 3	Individuell människohjälp	Lund	982400
Agenda: Jämlikhet år 2 av 2	Ladyfest Göteborg	Göteborg	604762
Ung här år 1 av 3	LSU, Sveriges ungdomsorganisationer	Stockholm	660000
Folk You år 3 av 3	Riksförbundet för Folkmusik och Dans	Stockholm	431000
Ungdomar utbildar ungdomar i föreningsdemokrati och ledarskap år 2 av 3	Riksförbundet Sveriges 4H	Katrineholm	600000
DOIT - Delaktighet, Organisering, Intressen, Trygghet år 1 av 3	Rädda Barnen	Stockholm	950000
På egen hand år 1 av 3	SEF Sveriges Ensamkommandes Förening	Solna	345000
Engagemang för hälsa och rörelse i Rosengård 2.0 år 2 av 2	Somaliska Freds och skiljedomsförening	Malmö	450000
STREETSTAR - A Bridge For Urban Youth Culture år 1 av 3	STREETSTAR	Stockholm	570100
Ortodoxa scouter år 2 av 2	Studieförbundet Bilda Öst	Stockholm	585000
Vi Unga föreningar för barn och ungdomar med funktionsnedsättning 2.0. år 2 av 2.	Studieförbundet Vuxenskolan Västra Götaland	Uddevalla	182000
Utveckling av hållbara strukturer för ungdomsrörelser på landsbygden idag år 1 av 1	Svenska Kyrkans Unga i Växjö stift	Växjö	660600
Ung minoritet - Plattform för de nationella minoriteternas år 3 av 3 ungdomsförbund år 3 av 3	Sverigefinska ungdomsförbundet	Stockholm	870000

Projekt 2015	Organisation	Ort	Belopp
Överens om ung delaktighet, del 2 år 2 av 3	Forum-Idéburna organisationer med social inriktning	Stockholm	600400
Action på Byn! år 2 av 2	Förbundet Vi Unga	Stockholm	779000
P&L Network år 2 av 3	Föreningen Peace&Love	Borlänge	609000
Mötesplats Östra med Föreningspool år 2 av 3	Föreningsalliansen i Jokkmokk	Jokkmokk	900000
#ungapålandsbygdens organisering mot storstadsnormen år 1 av 3	Hela Sverige ska leva	Stockholm	600000
Hand i hand-projektet år 2 av 3	Hidde Iyo Dhaqan	Malmö	450000
Unga JUF år 1 av 3	Jordbrukare-ungdomens Förbund	Katrineholm	200000
Olika söker lika - ett ungdomsprojekt med integration och jämlikhet i fokus år 1 av 3	Lunds kickboxnings sällskap/real fighter	Lund	384336
Nattfotboll år 1 av 1	Nyköpings BIS Fotboll	Nyköping	429251
Ungas syn på fred och säkerhet i Malmö år 1 av 2	PeaceWorks	Stockholm	420000
LOKALA SAMARBETEN FÖR POSITIV HÄLSA år 1 av 3	Reacta	Stockholm	400000
Unga romska ambassadörer för romsk inkludering år 3 av 3	Romska Ungdomsförbundet	Malmö	750000
Symfoniprojektet år 1 av 1	RUM Värmland	Karlstad	103500
Future 4 Life - and Health år 2 av 3	Somalilands Förening	Malmö	800600
Ungt initiativ Forshaga år 1 av 1	Studieförbundet vuxenskolan Värmland	Karlstad	291170
Hur organiserar sig unga på landsbygden idag? år 1 av 1	SV Skaraborg	Falköping	639000
Verksamhet, förening och inkludering i Borlänge år 1 av 1	Svenska Röda Korsets Ungdomsförbund	Stockholm	218000
Järvås unga skall synas och höras! år 3 av 3	Verdandi Stockholmskretsen	Stockholm	500000
Från Idé till Succé 2.0 år 2 av 3	Vi Unga Uppsala distrikt	Uppsala	589500
Unga romer i Väsby år 2 av 3	Öppet Hus för unga romer	Upplands Väsby	599000
Summa			23 751 977 kr

*Avser postort för ansökande förening och inte nödvändigtvis där projektet bedrivs.

Enligt förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer är syftet med bidraget att stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället. Nedan illustreras de 45 projekten utifrån olika syften med bidraget.

Tabell 2.2 Projektens syfte och ändamål, andel i procent

Av de godkända slutrapporterna var det sju organisationer som ansökte om bidrag för att utveckla organisationen så att den möter de krav som finns för statsbidrag till ungdomsorganisationer. Det var ELSA Sweden, Familjehemsmöten, Riksförbundet för Folkmusik och Dans, SEF Sveriges Ensamkommandes Förening, STREETSTAR, Jordbrukare-Ungdomens Förbund och Föreningen Peace&Love. Av dessa var det två som beviljades organisationsbidrag för 2017. Det var ELSA Sweden och ungdomsorganisationen Folk You som har bildats genom organisationen Riksförbundet Folkmusik och Dans. Nio organisationer angav att de ville arbeta för att utveckla ungas inflytande och delaktighet i befintlig organisation eller verksamhet och 30 organisationer angav annat skäl.

Några exempel på annat skäl till syftet med organisationernas ansökan kunde vara att starta en mötesplats som styrs av ungdomar, göra ungas röster hörda lokalt, öka ungas samhällsengagemang lokalt, ge unga förutsättningar att organisera sig i något som de är intresserade av utan att det behöver leda till föreningsbildning, ge unga möjligheter att diskutera jämställdhetsfrågor och debattera jämlikhet eller hälsa och fredsfrågor.

De problem och utmaningar som projekten ville lösa var till exempel att öka ungas inflytande i den egna organisationen, stärka unga ungas möjligheter till organisering och inflytande på landsbygden, stärka unga tjejers möjligheter att organisera sig i ett socialt utsatt område, att uppfylla villkoren för att få organisationsbidrag som en barn- och ungdomsorganisation eller att unga nyanlända ska ges möjlighet att organisera sig.

2 Genomförande

Målgrupper

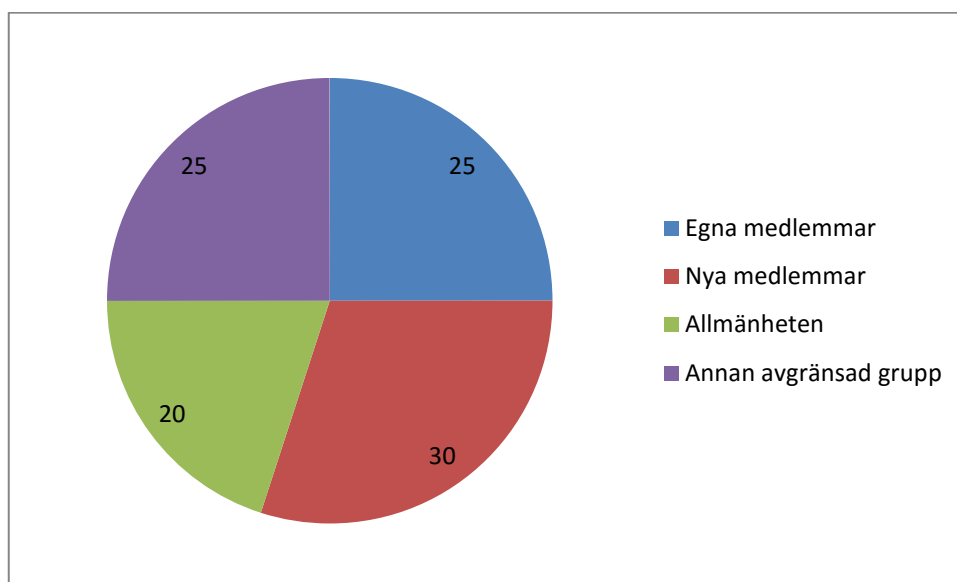
Det bör noteras att frågan om målgrupp har ställts olika mellan de två bidragsåren, 2014 var frågan i fritext och 2015 var frågan uppställd med olika alternativ. I detta avsnitt har vi vägt samman information från ansökan och slutrapporten och vill presentera en bild av olika inriktningar när det gäller målgrupper.

I stödformen ungas organisering är den primära målgruppen ungdomar 13 – 25 år och samtliga projekt riktar sig till den målgruppen. Förutom åldersindelningen finns ytterligare indelning i nedanstående målgrupper i ansökningsblanketten för 2015:

- Egna medlemmar
- Nya medlemmar som vi vill värva
- Allmänheten
- Beslutsfattare: politiker eller högre tjänstemän
- Yrkesverksamma inom en annan profession
- En annan avgränsad grupp av personer

Det var ingen av projekten som hade beslutsfattare eller yrkesverksamma som målgrupp. De 20 projekten som beviljades bidrag 2015 angav en ganska jämn fördelning mellan de övriga kategorierna av målgrupper. För de som beviljades bidrag 2014 saknas uppgifter om den typen av kategorisering av målgrupperna. Nedan redovisas en fördelning av målgrupperna i procent.

Tabell 2.1 Fördelning av målgrupperna, i procent

Bland de som redovisade sina projektbidrag under 2016 går det även att utläsa att några har inriktat sig på nyanlända ungdomar, unga från minoritetsgrupper och unga med funktionsvariationer.

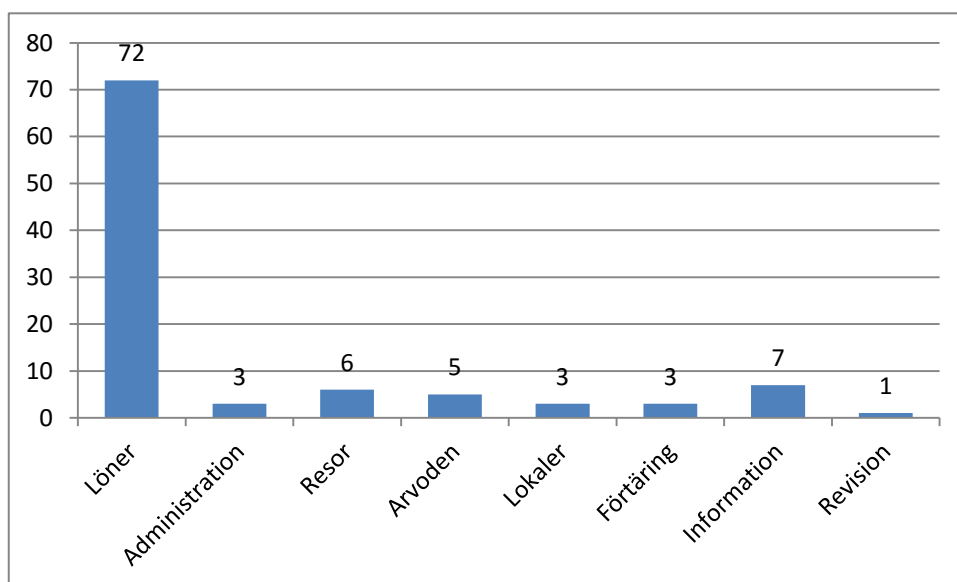
Geografisk spridning

Organisationerna har vid ansökan av bidraget år 2014 fått ange i vilka kommuner eller på vilka orter som projektet ska genomföra sin verksamhet. Vid ansökningar som lämnades in 2015 fick organisationerna även ange om projektet var nationellt eller lokalt samt inom vilka län som projektet skulle bedrivas.

I stödformen ungas organisering prioriterar vi projekt som genomförs lokalt, vilket betyder att det vanligtvis är koncentrerat till en stadsdel eller en kommun. I vissa fall sker projekten på regional nivå. De organisationer som ansöker om att få bidrag för att uppfylla villkoren för att få organisationsbidrag kan även rikta sitt projekt till flera län och orter. Vanligast förekommande är att projekten bedrivs inom storstadsregionerna Malmö, Stockholm och Göteborg. Därefter kommer mellanstora städer i södra och mellersta Sverige. Bland de projekt som redovisade sina bidrag under 2016 finns flera projekt som är kopplade till landsbygden. Det är till exempel de projekt som anordnas av Svenska Kyrkan unga i Växjö stift (Kalmar län), Förbundet Vi unga (Västernorrlands och Norrbottens län), Bidra Ideell förening (Norrbottens län), Hela Sverige ska leva (flera landsbygdskommuner i landet), Studieförbundet vuxenskolan – Värmland (Värmlands län) och SV Skaraborg (Västra Götalands län).

Så användes pengarna

Projekten beviljades sammanlagt en summa om 23 751 977 kronor för att stödja barn och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället. Nära 655 000 kronor av dessa medel har inte använts och därför återbetalats. Orsak till återbetalning var bland annat att resekostnader och lönekostnaderna blev lägre än beräknat. Projektens användning av fördelade medel redovisas i slutrapporterna för bidrag enligt följande poster: löner, administration, resor, arvoden, lokaler, förtäring, information och revisionskostnader. Fördelningen över posterna syns nedan.

Figur 2.2 Bidragets fördelning över olika kostnadsposter, i procent

Posten löner är den största posten. Löner går oftast till en projekt- eller processledare och arvoden till tillfälliga föreläsare. Arvoden kan också betalas ut till unga som leder andra unga, vilket är en del i pedagogiken för stödformen ungas organisering. Kostnader för resor är vanligast bland sådana organisationer som ansöker om medel för att uppfylla villkoren för att få organisationsbidrag. De behöver åka ut i landet för att engagera ungdomar för att bilda lokalföreningar. Ibland används posten resor även för studiebesök på andra orter eller för organisationen att komma till de uppstartsträffar som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor anordnar. Under posten administration kan det förekomma att föreningar lägger in kostnad för ersättning till extern aktör som hjälper till med till exempel bokföring och arbetsgivaravgifter. Det är en fördel att den möjligheten finns eftersom det ger förutsättningar även för små föreningar att bedriva projektverksamhet.

Det är ytterst få projekt som även har sökt och/eller fått bidrag från andra bidragsgivare för sin verksamhet. I de fall som det förekommer har det varit från till exempel Allmänna Arvsfonden, kommunen, landstinget, länsstyrelsen, Statens Kulturråd eller olika privata fonder och stiftelser.

I slutrapporteringsformuläret för tio av elva bidrag har organisationerna fått redovisa antal personer som varit engagerade i projektet, både arvoderat, avlönat eller ideellt. Organisationerna har uppmanats att uppskatta hur många personer som någon gång har arbetat ideellt inom projektet och hur könsfördelningen har sett ut för de personer som någon gång arbetat avlönat eller arvoderat inom projektet med bidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor. Även de som utfört tidsmässigt små insatser ska räkans. Nedan följer en redovisning av organisationernas svar.

Tabell 2.3 Personer som någon gång arbetat ideellt, arvoderat eller avlönat inom projektet, antal och andel i procent

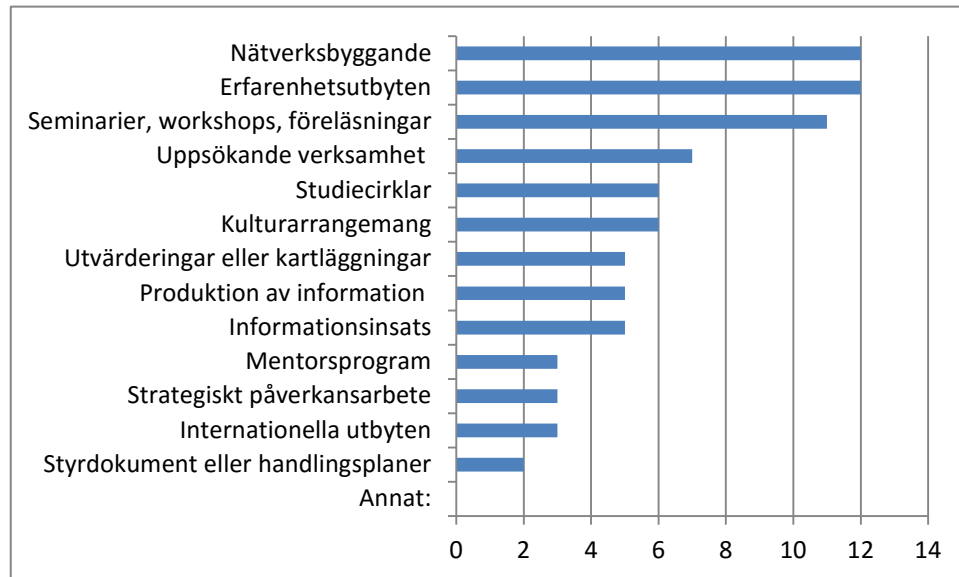
Arbete	Könstillhörighet (%)				Totalt (Antal)
	Kvinnor	Män	Annan köns-tillhörighet	Uppgift saknas	Summa
Ideellt	55	43	1	1	2767
Avlönat eller arvoderat	59	40	0	1	452

I projektet *Nytänk till Fler*, som drivs av Bidra Ideell Förening har 430 personer arbetat ideellt inom projektet. Vi ser också att Svenska Kyrkans Unga i Växjö stift har haft 310 ideellt arbetande personer och Familjehemsmöten anger 296 ideellt arbetande personer. Det är en organisation som inte har haft några ideellt arbetande inom projektet. Det är ABF Malmö i projektet tjejer i förening.

Av diagrammen ovan framgår att det är betydligt flera som medverkar ideellt än de som är arvoderade. Det är också tydligt att det är fler kvinnor än män som är engagerade i projekten. Två av projekt har inte haft anställda eller arvoderade under projekttiden, det är ABF Södra Småland och Elsa Sweden. Den organisation som anger flest arvoderade eller anställda (46 personer) var Dialogen Resurscentrum för kvinnor Haninge. Fanzingo har avlönat eller arvoderat 35 personer och SEF Sveriges Ensamkommandes Förening anger att 32 personer.

Aktiviteter och metoder

Organisationerna får i slutrapporten själva ange vilka aktiviteter som har genomförts i projektet. Flera alternativ kan anges. Vidare får organisationen beskriva vilka verksamheter eller aktiviteter som genomfördes med bidrag från myndigheten.

Figur 2.4 Aktiviteter som genomfördes med stöd av bidraget, antal

Projekten fokuserade mest på nätverksbyggande, seminarier, workshops, föreläsningar, konferenser eller en mäsas. De använde sig också av uppsökande verksamhet och produktion eller publicering av information, litteratur, film eller metodmaterial. Det var mindre vanligt att de använde sig av mentorsprogram eller framtagning av styrdokument eller handlingsplaner. Några ytterligare exempel på aktiviteter och metoder var framtagning av ett spel, enkät- och intervjuundersökningar eller organisering och föreningsbildning.

Att använda sig av ungdomsambassadörer är en metod som bland annat SV Skaraborg och Ladyfest i Göteborg använder sig av. Ungdomsambassadörerna blir coachade i sitt ledarskap och fungerar som positiva förebilder.

Individuell Människohjälps och Hiv-Sveriges har till exempel använt sig av metoden horisontellt lärande som innebär att målgruppen lär sig av varandra och genom att testa sig fram. Vid ett horisontellt lärande utgår man från de resurser och verktyg, samt de erfarenheter som finns bland deltagarna. Horisontellt lärande innebär att få vara del av en ömsesidig kreativ process och vara del av en grupp vilket är stärkande för självkänsla och identitet. En annan viktig del i horisontellt lärande är att få möjlighet att uttrycka sina erfarenheter och tankar på olika sätt och att få lov att göra det i ett tryggt sammanhang är också stärkande för personers och gruppers utveckling. Att vara en del av ett sammanhang och uttrycka sina tankar har även en viktig hälsofrämjande aspekt. Ett horisontellt lärande ger former för ett aktivt och reellt deltagande som deltagarna gemensamt formar. Praktiskt innebär detta bland annat att arbeta i mindre grupper, att ha mentorskap mellan de deltagare som varit med längre och nya deltagare samt att ha en inkluderande beslutsprocess och planering.

3 Huvudsakliga resultat

Uppnådda resultat och effekter

De resultat som är mest återkommande i organisationerna slutrapporter är att unga har fått större möjlighet att komma till tals och bli lyssnade på av vuxna samt ha fått en känsla av att kunna göra skillnad på sin hemort. Det har särskilt gällt unga underrepresenterade grupper som har fått en tilltro och förtroende för deras egna möjligheter och kapaciteter att påverka sina livsvillkor. Av de 45 slutrapporter som vi redogör för i den här rapporten är det 14 stycken som har ett tydligt uttalat resultat att målgruppen har fått ökat inflytande inom en organisation eller i det lokala samhället.

Andra resultat är kopplade till ökad kunskap. Det kan handla om ökad kunskap om hur unga kan gå från idé till färdig aktivitet samt kunskap kring hur de kan organisera sig i föreningar. Det kan också handla om att en speciell målgrupp flickor har fått bättre kunskap om hälsa och kan göra aktiva val för att må bättre och på så sätt vara förebilder som engagerar andra flickor inom målgruppen

I sex av slutrapporterna framgår det att projektet lett till att nya föreningar har skapats. I ytterligare ett par projekt har verksamheten lett till fler medlemmar i den egna organisationen eller i andra organisationer.

Bland målgruppen finns det exempel på ett ökat politiskt intresse och intresse att engagera sig i internationella frågor på EU-nivå. Unga har börjat föreläsa och skapa en debatt kring sin livssituation. Unga som visar den rätta vägen blir ambassadörer i områdena. Många har engagerat sig i att visa att de inte accepterar att kriminaliteten breder ut sig.

I samhället har projekten bland annat resulterat i att kommuner och personal inom ungas fritid börjar ändra tankesätt och inse vikten av nya sätt av organisering hos unga som inte är direkt kopplat till traditionell föreningsbildning, utan mer av nätverk och engagemang kring angelägna ämnen. Andra organisationer och framför allt offentlig sektor tar barn och ungas åsikter tillvara. I ett projekt har det lett till en ökad kunskap om romsk inkludering och i ett annat projekt har det förbättrat bilden av somaliska tjejer - de kan spela basket och vara aktiva inom en idrott precis som alla andra tjejer.

Utifrån de avslutade projekten kommer några av organisationerna till exempel att arbeta vidare med att integrera barn och unga med somaliska ursprung i det svenska samhället, skapa mer verksamhet för ungdomar på landsbygden eller att arbeta vidare med en samsyn som leder till mer lösningsinriktat områdesarbete.

Några arbetssätt och metoder som projekten har utvecklat är:

- styrdokument för jämställdhetsarbete
- metodarbete och metodutbildningar som efterfrågas av samarbetspartners som till exempel andra föreningar eller kommuner.
- inflytandeguide och spel om inflytande (framtagen av Amatörkulturens samrådsgrupp)
- en modell som kan förklara hur man kan engagera så kallade unga stand by medborgare till att bli aktiva samhällsmedborgare (Amnå, Ekström & -, Stattin 2016)
- elektronisk plattform för unga som lever med hiv
- individuell guidning för organisering
- digital plattform och mötesplats för jämlikhetsengagemang
- metodutbildningar av ungdomar som leder yngre

Framgångsfaktorer

I slutrapporten får organisationerna beskriva vad de anser att de har lyckats bra med, till exempel särskilda aktiviteter, metoder eller framgångsfaktorer. De får också beskriva vad de anser att de lyckats mindre bra med. Till exempel aktiviteter som inte blivit av, hinder och motgångar. Nedan listas några av de lyckade insatser som lyftes fram i projekten.

En framgångsfaktor för att nå bra resultat är när projekt har genomfört en behovsanalys innan start. Det är också viktigt att projektet är väl förankrat och att det finns bra strategier för lokalt samarbete, bland annat med studieförbund och andra föreningar. En annan framgångsfaktor är att unga är delaktiga och får möjlighet att ta egna initiativ samt att projektledare använder ett coachande förhållningssätt, en metod med stor tillit på individers egna resurser och förmågor. En organisation angav att det är en framgångsfaktor att samtliga projektanställda var från området och hade kontakter lokalt.

I organisationernas slutrapporter framgår det bland annat att några lyckats bra med att nå ut till ensamkommande tjejer, att unga tar sig utanför sitt bostadsområde eller med ett utåtriktat arbete i form av utställning eller annat som gör att unga syns och hörs. Andra lyckosamma resultat är att unga leder unga och att det finns ledarskapsutbildning för dem.

En förutsättning för goda resultat är väl fungerande webbsidor och användning av sociala medier samt tillgång till lättläst informationsmaterial. Det kan också underlätta om det finns en legitimitet genom att kända personer i och utanför området förknippas med projektet.

Lärdomar och utmaningar

Nedan presenteras några hinder och motgångar där projekten lyckats mindre bra:

- Det tar tid att unga ska känna sig trygga i att driva projekt/aktiviteter själva.
- Det är svårare och mer tidskrävande att få tjejer vidare till andra föreningar.
- Det är svårt att nå vissa målgrupper och att få in de som står utanför föreningslivet i de traditionella ungdomsorganisationerna. Det kan handla om unga i socialt utsatta områden, nyanlända och unga med funktionsvariationer.
- Det är svårt att engagera det lokala föreningslivet i projektet eller att hitta fungerande strukturer för ett bra samarbete mellan lokala föreningar.
- Aktiviteter kunde inte genomföras på grund av för få deltagare.
- Projekten upprättar för ambitiösa tidsplaner som inte kan hållas
- Projektledare slutar mitt i ett projekt.
- Det är svårt att hitta långsiktighet.

Hur projekten fortsätter och erfarenheter sprids vidare

Resultaten sprids vanligtvis genom webb och sociala medier eller genom konferenser och träffar. Några projekt tar fram egna rapporter eller metodmaterial som de sprider inom och utanför sin organisation. Det kan ske både lokalt eller regionalt och nationellt beroende på inriktning av projektet.

Några av projekten som MUCF redovisar i den här rapporten har haft möjlighet att utveckla sina projekt i 2-3 år, vilket underlättar för dem att implementera verksamheten och få en långsiktighet jämfört med de som redovisar slutrapporten för sitt första projektår.

Genom ABF i Malmö har till exempel den fristående föreningen Tjejer i förening startats i Rosengård. Det projektet ingick också i engagemangsguidessatsningen som pågick 2010-2013. (Fyra år med engagemangsguider 2014).

Nedan anger vi några exempel på material som sprids av projekten eller samarbete med institutioner.

Amatörkulturens samrådsgrupp har tagit fram ett spel och en inflytandeguide. Så här skriver de i sin slutrapport:

”Erfarenheter från projektet har arbetats in i boken som är en del av Inflytandeguiden. Vi kommer också att sprida projektet genom en marknadsföringsplan som upprättats av projektledaren och Trinambai. Trinambai kommer stå för den största spridningen nu när projektet tagit slut. Trinambai har ett stort nätverk och är van att sprida information till ideella organisationer.”

Bidra ideell förening samarbetar med forskare. Nedan ett citat från deras slutrapport:

”Under året har Nytänk fått möjlighet att vara en av ett 15-tal medförfattare i en antologi av sociologiforskaren Lotta Svensson, som tidigare drivit flera forskningsprojekt om barn och ungas livsvillkor och syn på landsbygd och hemort. Våra projekterfarenheter kommer därför dessutom spridas genom denna kanal.”

Fanzingo har skrivit en rapport där de bland annat presenterar en socioekologisk modell för hur de ska ta tillvara på ungas engagemang. Rapporten heter *Engagera Alby- En socioekologisk modell för ökat lokalt engagemang och stärkandet av civilsamhället*.

Individuell människohjälp i Lund arbetar med hjälp av konst i projektet *S.A.Y [saj] stories - art – you*. De har haft en utställning på Moderna muséet i Malmö. Det redan befintliga samarbetet med Socialhögskolan på Lunds universitet kommer fortsätta under sista projektåret och arbetsgruppen som de deltar i kommer att ta fram material till ett utbildningsmoment för socionomstudenter på fjärde terminen.

Svenska Kyrkans Unga i Växjö stift har tagit fram rapporten *Hållbara strukturer för ungdomsorganisationer på landsbygden*. (Svenska Kyrkans Unga i Växjö stift 2015).

Förbundet Vi Unga har tagit fram en guide för uppsökande verksamhet som ska kunna appliceras i andra delar av landet. Den heter *Ung på landsbygden- en guide och kartläggning med syfte att öka ungas organisering & inflytande i norrländska landsbygdskommuner*.

PeaceWorks har tagit fram en rapportbok som sammanfattar de debattforum om fred som de har haft under projektåret. Den heter *#Soffan Ungas syn på fred och säkerhet i Malmö*.

Verdandi Stockholmskretsen har externa utvärderare som följer projektet. Det är bland annat ett forskarteam vid Örebro universitet hälsoakademin under ledning av professor Charli Eriksson.

Projektexempel

Nedan beskriver vi ett projektexempel som vi särskilt vill lyfta fram. Det är Fanzingos projekt Engagera Alby- år 3.

Fanzingo har tidigare arbetat med ett engagemangsguidesprojekt som de har utvecklat vidare med en särskild metod. Metoden *Appreciative inquiry* har genomsyrat hela processen i Fanzingos engagemangsguideprojekt. Metoden går ut på att förändra organisationens utgångspunkter för utvecklingsarbete i sociala system från en problemfokusering till att vara mer uppskattande och framtidsfokuserande. Arbetet i metoden utgår från fyra faser som på engelska kallas de 4 D.

1. DISCOVER: identifiera sociala lösningar eller aktiviteter som redan fungerar.
2. DREAM: Med dessa existerande och fungerande exempel som utgångspunkt, drömma och föreställa sig en framtid som man skulle önska att den var.
3. DESIGN: Planera och prioritera fram aktiviteter som man tror kommer att fungera bra.
4. DEPLOY: Implementera dessa förslag, genomföra aktiviteter och utvärdera dem med utgångspunkt i det som fungerade bra.

Kunskapsöverförande, att utveckla metoder (Discover)

Fanzingo har startat en medvetandegörandeprocess med fokus på de tidigare engagemangsguidernas egna erfarenheter och deltagande. Under Fanzingos pågående engagemangsguidesprojekt har de hittat ungdomar, förebilder och engagerat människor i området som jobbar som engagemangsguider. Dessa har med Fanzingos hjälp startat egna idéer, projekt och metoder där de engagerat unga och kvinnor i civilsamhället. De vill genom denna del av metoden att de unga själva ska sätta ord på sina erfarenheter. Tanken är - enligt *Appreciative inquiry* - att lägga fokus på de metoder som funkade hos de själva som ungdomar, vad var det som fick dem att organisera sig och vilja vara engagemangsguide? Vad var det som gjorde det möjligt? Vad inspirerade dem? Praktiskt och idémässigt? Hur kan detta föras vidare till de ungdomar som kommer att besöka mötesplatsen med nya, egna idéer under det här året.

Fokus på ungdomarnas egna idéer och engagemang (Dream)

Istället för att enbart fokusera på föreningslivet och vad de behöver för att locka unga till civilsamhället så skiftar de fokus till ungdomarna, målgruppen och arbetar utifrån dem som subjekt. Vad behöver de i sitt närområde, vilka frågor engagerar dem, vad brinner de för? De utgår utifrån ungdomarnas egna drömmar, idéer och behov. Coacherna visualiserar organiseringen tillsammans med ungdomarna.

Coachande ledarskap (Design)

Coacherna ska med metoderna utifrån det tidigare engagemangsguidesprojektet möta de ungdomar som har idéer, tankar och vilja att organisera sig. De ska finnas där under processen och ge kontakter, resurser, stöd och vägledning så att ungdomarna kan förverkliga sin organisering. De ska stötta med planering, struktur och kontakter med mera.

Att ge resurser för att genomföra projekten, idéerna, organiseringen: (Deploy)

Coacherna ska se till att ungdomarna får de verktyg som de behöver för att få igång sin organisering. Detta kan handla om allt från att söka medel ur kommunens fond för snabb finanseringen, i Botkyrka kallat Drömdeg.

4 Samlad bedömning av bidragets effekter

Samlade resultat

Inom stödformen poängterar vi att projekten ska bedrivas på lokal nivå och att de unga ska vara med i processen. Verksamheten ska utgå från ungas behov och egna initiativ så att det inte blir verksamhet för unga, utan i stället av och med unga.

Det är de lokala förutsättningarna och inriktning på målgrupper som styr organisationernas val av metoder för arbetet. De som arbetar med unga på landsbygden måste till exempel ta hänsyn till transport och kommunikationsmöjligheter för att samla ungdomar på ett helt annat sätt än de som arbetar i storstäderna.

Metodvalet varierar också beroende på vilket projektår som avses. I de fall där en organisation fått möjlighet att bedriva sitt projekt i tre år utvecklas projektet för varje år. Första projektåret går ofta åt till att implementera och anställa projektledare. Andra projektåret blir inriktat på konkret verksamhet och det tredje projektåret att hitta långsiktighet och ta fram material som kan spridas.

Vi ser att samhällsförändringar avspeglar sig i vilka projektansökningar som vi får. Myndigheten har till exempel sett att flera organisationer arbetar med målgruppen nyanlända och unga på landsbygden.

Myndigheten gör årligen, på uppdrag av regeringen, kartläggningar och analyser inom ett visst tema med utgångspunkt i ungdomspolitikens huvudområden. Dessa så kallade fokusrapporter ligger ofta till grund för inriktning på projektansökningarna. Utifrån det som framgår av sammanställningen av organisationernas egna redogörelser för resultat och effekter kan vi se att effekterna mest är inriktade på den individuella nivån och på organisationsnivå. Det är inte så vanligt förekommande att organisationerna kan redovisa effekter på samhällsnivå. Det är också de kortsiktiga målen som organisationerna relaterar till i sina slutrapporter och de flesta lyckas uppnå dem. I de fall där de kortsiktiga målen inte har uppnåtts har det till exempel berott på brist på förankring, förändringar i organisationen och brist på kontinuitet i projektledningen.

MUCFs bedömning och förslag

MUCF ser gärna att det är lokala föreningar som ansöker om bidrag från oss. Även om verksamheten sker på lokal nivå, så är det ganska ofta större riksorganisationer som står som projektägare. Anledningen är antagligen att dessa anser sig ha större kapacitet till exempel som arbetsgivare att bedriva projekt. Vi skulle vilja att fler lokala föreningar får kunskap om möjligheten att ansöka om medel och att de kan ta hjälp med administrationen av en annan större organisation.

Flera av de barn- och ungdomsorganisationer som får organisationsbidrag genom MUCF ansöker även om projektbidrag för lokal verksamhet. Ibland är det svårt att bedöma om projekten ligger inom organisationernas ordinarie verksamhet eller om det verkligen är ett fristående projekt. Det samma gäller studieförbundens ansökningar om projektbidrag. I deras ansökningar bedömer vi att studiecirkelverksamhet borde ligga inom ramen för studieförbundens ordinarie verksamhet.

Flera projekt har tagit fram intressanta metodhäften och rapporter som de själva sprider på olika sätt.

Genom de slutrapporter som organisationerna lämnar kan vi se att bidragen gör skillnad. Vi får även möjlighet att följa upp projekten genom de årliga uppstartsträffarna som myndigheten anordnar. Det är viktigt att myndigheten har förutsättningar att göra projektbesök på plats så att vi ska kunna bilda oss en uppfattning om resultat och effekter av bidragsgivningen. I dagsläget har vi möjlighet att besöka cirka fem procent av de projekt som vi har beviljat bidrag till.

I slutrapporterna ser vi att de mätbara mål som följs upp är antalet deltagare som projektet har nått, olika enkätundersökningar om vad målgruppen tycker om aktiviteterna eller om de anser sig ha fått mer kunskap inom ett visst område. Det kan också handla om att målet var att ta fram kunskap som ska spridas och att detta har skett genom metodmaterial och rapporter.

Det är sällan som projektbeskrivningarna innehåller uttalade jämställdhetspolitiska mål annat än att de i allmänna ordalag beskriver att de vänder sig till både pojkar och flickor. Av de slutrapporter som lämnades till myndigheten 2016 var det ingen organisation som angav något särskilt hbtq-perspektiv. I fyra av slutrapporterna framgick det att de hade haft ett tydligt jämställdhetsperspektiv. Det var Lunds Kickboxningssällskap, Ladyfest Göteborg, ABF i Malmö och Somaliska Freds och skiljedomsföreningen. Anledningen till att det är ovanligt med projekt med hbtq-perspektiv kan vara att myndigheten inte framhåller på vår webb att vi gärna ser projekt med sådan inriktning. Det är ett utvecklingsområde för myndigheten.

Myndighetens bedömning:

- att studiecirkelverksamhet borde ligga inom ramen för studieförbundens ordinarie verksamhet.
- att fler lokala föreningar får kunskap om möjligheten att ansöka om medel och att de kan ta hjälp med administrationen av en annan större organisation.
- att myndigheten har förutsättningar att göra projektbesök på plats är viktigt så att vi ska kunna bilda oss en uppfattning om resultat och effekter av bidragsgivningen.

Myndighetens förslag:

- att med anledning av det förändrings- och förbättringsarbete myndigheten nu genomför i bidragsgivningen för exempelvis verksamhetsbesök, erfarenhetsutbyten, utvärderingar samt kontroll och granskning kommer myndigheten behöva tillföras mer resurser.

5 Referenser

Amná, E., Danielsson, A. & Zetterberg, P. (2009). En kunskapsöversikt över effekter och metoder rörande statliga bidrag till ideella organisationer. I Ungdomsstyrelsen (Red), *Konsekvenser, resultat och effekter av Ungdomsstyrelsens bidragsgivning till ideella organisationer*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Amná, E., Ekström, M. & Stattin, H. (2016). *Ungdomars politiska utveckling: Slutrapport från ett forskningsprogram*. Örebro: Örebro universitet

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2014). *Fyra år med engagemangsguider*. Stockholm: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Svenska Kyrkans Unga i Växjö stift. *Hållbara strukturer för ungdomsorganisationer på landsbygden*. Svenska Kyrkans Unga i Växjö stift. Johanna Eklöf (2015).

SFS 2011:65 Förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer